

Тема . Роман М.Булгакова «Майстер і Маргарита» як меседж владі...

Автор: Марковська Наталія Володирівна,
учитель зарубіжної літератури
Рівненського НВК №12

Мета: допомогти учням осмислити ідейно-художні особливості твору, новаторський підхід письменника до вирішення філософсько-етичних проблем; розвивати навички аналізу художнього твору, художніх образів, проводити історичні аналогії; виховувати свідому громадянську позицію.

Обладнання: картка-опора.

О, як я все передбачив...

М.Булгаков

Хід уроку

I. Етап мотивації навчальної діяльності..

Учитель. Серед критиків існує думка, що М.Булгаков адресував свій роман одному читачеві. Яку важливу думку він хотів донести, що заховав між рядків свого містичного роману?

Ключем для розкриття багатьох загадок роману є 2 глава. Вона перша із 4 –х біблійних глав.

II. Оголошення теми та завдання уроку.

Завдання класу. Вам на уроці потрібно буде провести історичну аналогію (Див. картку) між судом Пилата над Ієшуа та судами часів сталінських репресій. Звісно Булгаков на сторінках свого роману не пише про застінки НКВС, та ми знаємо, що він належав до когорти митців, що вміли не лише написати відкритим текстом, як наприклад у «Собачому серці», але й натякнути на щось важливе як у романі «Майстер і Маргарита»

III. Формування полікультурної компетенції (зв'язок з історією, українською літературою) Уважний читач проводить аналогії між різними історичними епохами. Для нас сьогодні буде цікаво провести аналогію між 30-ми роками I століття, 30-ми роками XX століття та з нашим часом.

Робота з карткою-опорою (див. картку) (учні в парах заповнюють картки)

Звернемося до тексту 2 глави роману.

- У чому звинувачували Ієшуа? (цитата)
- Як він сам пояснив свої слова?(цитата)
- А тепер подумайте про події ХХ ст.. арешти органами НКВС. За що арештовували тоді?
- Підставою для арештів слугували клеми, доноси, анонімні дзвінки...
- Як він сам пояснив свої слова?(цитата) «...создастся новый храм истины»
- Що таке істина?
- Деталь з ластівкою. І якби не ще один донос у Ієшуа було би ще два послідовника (Пилат і писар)
- Як змінився Пилат, що робить писар?
- В чому ще звинувачували Ієшуа? «Закон об оскорблении величества...» (цитата)
« Погиб ... Погибли»
(на дошці записую вислів)

Стратити не можна помилувати

? де поставити ,

Вчитель. Пилат миттєво зрозумів:

- Це смертний вирок. Висловлювання проти влади, критика влади, заклики до повалення влади. Якщо кому поставити після слова «стратити», «погиб» - Ієшуа, а якщо після «стратити не можна», то «погибли» і він і мандрівний філософ.
- Що чекало на будь-кого у радянські часи за подібні висловлювання? Пригадайте про митців, котрі постраждали за часів репресій(приклади)
- Чому влада так боїться поетів, письменників? Їхня зброя - слово.
- Ієшуа судять не за вбивство, не за крадіжку, не за насилля над будь-ким. Його судять за розмови, за проповідь, за поради, за розповіді, за слова. То виходить слово може бути небезпечним?

Учитель. Чи не підійшли ми до відповіді на запитання то кому ж адресував свій роман Булгаков? Булгаков був прихильником сильної влади та вірив у необхідність караючого зла, але направлене воно повинно бути проти негідників (приклад), а от Майстрів треба оберігати. Це перший меседж.

Пилат перепитує Ієшуа, чи він дійсно вірить, що прийде царство істини та справедливості.

- А ви? Може ми вже живемо у такій державі яку можна назвати «царством істини та справедливості» ?
- Що не так з нашою владою? Може це вони не хочуть жити у царстві істини та справедливості?

Приєм «Вільний мікрофон» Дайте поради нашим можновладцям. Підкажіть якою повинна бути людина при владі

(чесна, непідкупна, справедлива, працююча, дієва, активна, милосердна, компетентна...)

Учитель. Для того, щоб ми з вами жили у кращій країні потрібно зовсім небагато і Булгаков разом із своїм героєм вмістив це у одне слово.

- Як закінчується роман про Понтія Пилата? (словом «свободен»).
- Учитель. Роман Майстра об'єднав трьох героїв. (на дошці малюємо трикутник) . По кутах розмістіть героїв.

Пилат

«свободен»

Ієшуа

Майстер

IV. Етап рефлексії.

- Що означає бути вільним для Майстра? (вільний у своїй творчості), для Ієшуа – вільний у своїх висловлюваннях, для Пилата – вільний у прийнятті рішень.
- А для вас яка свобода є найважливішою? Чи вони мають бути всі разом, для гармонії світу?

Учитель. Якщо цих простих істин дотримуватись, то ми будемо жити у «царстві істини та справедливості», а наша країна ніколи не перетвориться на тоталітарну державу.

- Я бажаю вам бути вільними і своїх висловлюваннях, і у своїй творчості, і у прийнятті власних рішень

Домашнє завдання. Сформулювати проблеми роману, підняті у «єршалаїмських» главах.

Проведіть історичну аналогію
Біблійні сторінки. Єршалаїм 30-роки I ст.

Суд Пилата – прокуратора Іудеї

1. В чому звинувачували Ісхуа? _____

2. Чи була достовірною ця інформація?

3. Що говорив про владу кесаря? _____

Проведіть історичну аналогію
Біблійні сторінки . Єршалаїм 30-роки I ст.

Суд Пилата – прокуратора Іудеї

1. В чому звинувачували Ісхуа? _____

2. Чи була достовірною ця інформація?

3. Що говорив про владу кесаря? _____

Москва, 30-роки XX ст.

Допити слідчих , суди прокурорів часів сталінських репресій

1. В чому звинувачували більшість репресованих?

2. _____

3. _____

Москва 30-х років XX ст.

Допити слідчих , суди прокурорів часів сталінських репресій

1. В чому звинувачували більшість репресованих?

2. _____

3. _____
